

Bijlage V: Verklaring inzake beleggingsbeginselen

1. Inleiding

Deze verklaring inzake beleggingsbeginselen beschrijft in het kort de uitgangspunten van het beleggingsbeleid van Stichting Pensioenfonds Vliegend Personeel KLM aan de hand van de volgende onderwerpen:

- de doelstelling van het beleggingsbeleid;
- de investment beliefs van het pensioenfonds;
- de risicohouding van het pensioenfonds;
- het strategisch beleggingsbeleid van het pensioenfonds;
- de werkwijze van het pensioenfonds ten aanzien van het beleggingsbeleid.

2. Doelstelling beleggingsbeleid

De statutaire doelstelling van het Pensioenfonds Vliegend Personeel KLM is het verzekeren aan zijn deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden van ouderdoms-, nabestaanden-, -wezen- en invaliditeitspensioenen en andere uitkeringen, een en ander ingevolge de bij reglement vast te stellen bepalingen. Concreet vertaalt zich dit in het waarborgen van nominale pensioenaanspraken van de deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden, met zo veel mogelijk welvaartsbehoud en acceptabele risico's voor de premiebetalers.

Het hoofddoel van het beleggingsbeleid is het leveren van een optimale bijdrage (rendement) aan het doel van het pensioenfonds, te weten het waarborgen van de geïndexeerde pensioenaanspraken van de deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden binnen aanvaardbare risicogrenzen.

Het bestuur streeft naar een evenwichtige verhouding tussen het risico van onderdekking van het pensioenfonds en de door KLM af te dragen pensioenpremie, waarin is begrepen de eigen bijdrage van de deelnemers.

3. Investment beliefs

De investment beliefs van het pensioenfonds vormen het uitgangspunt voor het beleggingsbeleid.

De investment beliefs zijn:

- i. Het pensioenfonds neemt beleggingsrisico omdat dit nodig is voor de realisatie van een welvaartsvast pensioen. Het nemen van beleggingsrisico wordt op de lange termijn beloond.
- ii. De strategische assetallocatie is de belangrijkste keuze in het beleggingsproces.
- iii. De waarde van de beleggingen fluctueert, maar de risicopremies van zakelijke en vastrentende waarden tenderen op lange termijn naar een gemiddelde. Het pensioenfonds heeft geen eigen visie op het niveau van de rente en inflatie.
- iv. De beheersbaarheid van het beleggingsbeleid is cruciaal. Complexe beleggingen worden niet op voorhand uitgesloten en moeten aantoonbaar de lange termijn doelen dienen. Complexiteit wordt op alle niveaus beheerst.
- v. Het is nodig het beleggingsbeleid en de uitgangspunten daarvan met regelmaat te beoordelen. Een significante wijziging van de uitgangspunten kan leiden tot aanpassing van het beleggingsbeleid.
- vi. Binnen bepaalde beleggingscategorieën kan actief beheer waarde toevoegen.
- vii. Het nettorendement en/of de risicoverbetering zijn belangrijker dan de kosten van een beleggingskeuze.
- viii. Wij zijn ervan overtuigd dat het integreren van environmental, social en governance (ESG) factoren de risico-rendementsverhouding van onze beleggingen verbeterd. Daarom gebruiken wij ESG als instrument voor risicobeheersing en om beleggingskansen te benutten.

.....

- ix. Risico's beoordelen en beheersen is integraal onderdeel van een goed beleggingsproces.
- x. Het pensioenfonds moet zich bij alle materiële risico's afvragen of deze risico's afgedekt of verzekerd moeten worden.
- xi. Het pensioenfonds geeft aan de uitvoerder duidelijke richtlijnen mee voor de gewenste uitvoering van het beleggingsbeleid.
- xii. Het pensioenfonds beperkt risico's door het gebruik van leverage te minimaliseren.
- xiii. Het pensioenfonds streeft naar een zo hoog mogelijke liquiditeit binnen de portefeuille en naar zo min mogelijk complexiteit (deze investment belief is specifiek voor de nettopensioenregeling).

4. Risicohouding

Kwalitatieve risicohouding

De diverse belanghebbenden hebben eigen voorkeuren, maar ook gedeelde voorkeuren met betrekking tot lange- en korte termijn risico's. Belanghebbenden delen de lange termijn doelstelling van het pensioenfonds. Op de weg richting deze doelstelling hebben de premiebetalers (werkgever en werknemers) voorkeur voor een stabiele (te betalen) pensioenpremie, passend bij de pensioenambitie. Uit gesprekken die bestuursleden regelmatig met deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden voeren blijkt de voorkeur voor een welvaartsvast pensioen en het zo veel mogelijk voorkomen van het moeten korten op nominale rechten of op de pensioenopbouw. Een keer korten wordt minder erg gevonden dan langdurig niet kunnen indexeren. Onverhoopt gemiste opbouw of indexatie dient zo veel mogelijk te worden ingehaald, waarbij gemiste indexatie in de uitkerings sfeer wordt hersteld.

Kwantitatieve risicohouding

Voor de lange termijn komt de kwantitatieve risicohouding tot uitdrukking in de door het bestuur vastgestelde ondergrenzen van de haalbaarheidstoets. Bij de haalbaarheidstoets uitgevoerd in 2023 – gebaseerd op de financiële positie van het pensioenfonds per 31 december 2022 – zijn deze ondergrenzen niet geschonden. Ook bij de ALM studie is deze risicohouding getoetst met de voorgestelde beleggingsmix. Met het verantwoordingsorgaan (VO) en de sociale partners is bovendien gesproken over de handhaving van deze lange termijn risicohouding.

In verband met de-risking beleggingsbeleid is in 2023 een aanvangshaalbaarheidstoets uitgevoerd. De kwantitatieve risicohouding is op hetzelfde moment aangepast. De (aangepaste) ondergrenzen zijn niet geschonden bij de aanvangshaalbaarheidstoets. Het verantwoordingsorgaan en de sociale partners zijn geïnformeerd over het de-risking beleggingsbeleid en de effecten op de risicohouding.

De korte termijn risicohouding heeft het pensioenfonds ingevuld in de vorm van risicotolerantiegrenzen, die zijn vertaald naar een VEV-bandbreedte. Deze bandbreedte is gebaseerd op het VEV van het gekozen strategisch beleggingsbeleid. Voor deze bandbreedte geldt dat er rekening is gehouden met een rentestijging en ruimte om het strategisch beleid bij te sturen, wanneer het bestuur dit nodig acht. Dit kan het geval zijn wanneer er een ALM- of een allocatiestudie uitgevoerd moet worden of wanneer het bestuur conform het financiële crisisplan wil ingrijpen in de portefeuille. Deze ruimte is niet bedoeld voor tactische assetallocatie. De gedefinieerde VEV-bandbreedte valt binnen het risicoprofiel van de ALM-beleidsuitgangspunten (risicotolerantiegebied). Het over- of onderschrijden van de bandbreedte (VEV hoger of lager dan de bandbreedte) geeft aan dat het beleid niet meer binnen de vastgelegde korte termijn risicohouding valt. Afstemming met de arbeidsvoorwaardelijke partijen over de korte termijn risicohouding of aanpassen van het beleid is dan nodig.

Het over- of onderschrijden van de bandbreedte (VEV hoger of lager dan de bandbreedte) geeft aan dat het beleid niet meer binnen de vastgelegde korte termijn risicohouding valt. Afstemming met de arbeidsvoorwaardelijke partijen over de korte termijn risicohouding of aanpassing van het beleid is dan nodig.

.....

5. Strategisch beleggingsbeleid basisregeling

In dit hoofdstuk wordt een korte samenvatting gegeven van het strategisch beleggingsbeleid van het pensioenfonds. Het volledige strategische beleggingsbeleid, inclusief de overwegingen bij het tot stand komen van het beleid, is beschreven in het fondsdocument Beleggingsbeleid.

Strategische mix

Op 1 juni 2023 heeft het bestuur besloten tot een risicomitigatiestrategie, of wel 'de-risking', met als doel het beschermen van het pensioenresultaat cq. beschermen van de reële dekkingsgraad. Om dit doel te bereiken zouden de renteaftdekking en de inflatiedekking worden verhoogd. De portefeuille zakelijke waarden zou gelijktijdig worden verlaagd.

Bij de behandeling van het implementatieplan van het de-risking strategie op 21 september 2023 heeft het bestuur besloten de uitvoering van deze strategie te pauzeren. Aanleiding hiervoor was de nieuwe pensioenambitie zoals deze is in de zomer uitgesproken door arbeidsvoorwaardelijke partijen. Naar aanleiding daarvan is een aantal alternatieve paden voor de de-risking strategie onderzocht. Op 19 december 2023 heeft het bestuur een besluit genomen om de de-risking strategie bij te sturen. Aangezien dit besluit per 31 december 2023 nog niet uitgevoerd kon worden in afwachting van de aanvangshaalbaarheidstoets, is de informatie over deze strategische mix niet opgenomen in deze ABTN.

Onderstaande tabel toont de strategische mix onderliggend aan het huidige geïmplementeerde beleid. Dit is het beleid van voor juni 2023.

Strategische mix	
Vastrentende waarden	50,0%
Aandelen	30,0%
Vastgoed	20,0%

Tabel 1: verdeling hoofdcategorieën o.b.v. de strategische mix onderliggend aan het huidige geïmplementeerde beleid

Vastrentende waarden

De feitelijke strategische allocatie aan vastrentende waarden is 50%, aangezien per 31 december 2023 geen de-risking beleid is geïmplementeerd. Implementatie van de de-risking strategie staat gepland voor het nieuwe jaar.

De beleggingscategorie vastrentende waarden is in 2023 herijkt. De herijking heeft geleid tot aanpassingen in gewichten en kaders van de subcategorieën.

De matchingportefeuille levert veilige kasstromen en is het meest rentegevoelig. Deze wordt daarom gebruikt om de rentegevoeligheid te sturen. De matchingportefeuille bestaat uit:

- Eurozone staatsobligaties met een looptijd langer dan 15 jaar en een rating van AAA-AA
- Eurozone inflatie-obligaties

De eurozone inflatie-obligaties (inflatie gerelateerde staatsobligaties) bestaan uit Duitse en Franse Inflation Linked Bonds (ILB's), om het inflatierisico zo effectief mogelijk af te dekken. Daarnaast bevinden zich in de matchingportefeuille een geldmarktfonds, renteswaps en inflatieswaps.

De rendementsportefeuille heeft als doelstelling koopkrachtbehoud. Deze portefeuille levert naar verwachting het benodigde extra rendement op. De rendementsportefeuille bestaat uit zes componenten, die elk afzonderlijk passende karakteristieken hebben en gezamenlijk leiden tot een evenwichtige portefeuille met voldoende rendement.

.....

De zes componenten zijn:

1. wereldwijde bedrijfsobligaties
2. Europese bedrijfsobligaties
3. wereldwijde high yield obligaties
4. wereldwijde leveraged loans
5. EMD hard currency
6. Nederlandse woninghypotheken

Aandelen

De feitelijke strategische allocatie aan aandelen is 30%, aangezien per 31 december 2023 geen de-risking beleid is geïmplementeerd. Implementatie van de de-risking strategie staat gepland voor het nieuwe jaar.

De beleggingscategorie aandelen is in 2023 herijkt. De herijking heeft geleid tot aanpassingen in gewichten en kaders van de subcategorieën.

De aandelenportefeuille heeft als hoofddoelstelling om rendement te genereren tegen een aanvaardbaar risico. De aandelenportefeuille bestaat uit vier componenten:

1. wereldwijd large & mid cap
2. wereldwijd low vol
3. opkomende markten
4. private equity

Voor de private-equityportefeuille volgt het pensioenfonds een commitmentstrategie, waarbij sprake is van een 'overcommitment', bedoeld om kapitaalopvragingen en kapitaaluitkeringen in evenwicht te houden. Hierbij geldt dat de som van het gealloceerde kapitaal en gecommitteerde (maar nog niet opgevraagde) kapitaal maximaal 20% van de aandelenportefeuille mag bedragen.

Vastgoed

De feitelijke strategische allocatie aan vastgoed is 20%, aangezien per 31 december 2023 geen de-risking beleid is geïmplementeerd. Implementatie van de de-risking strategie staat gepland voor het nieuwe jaar.

De vastgoedportefeuille heeft als hoofddoelstelling om diversificatie te bieden ten opzichte van vastrentende waarden en aandelen, en daarmee bij te dragen aan het genereren van rendement tegen een aanvaardbaar risico. De vastgoedportefeuille bestaat uit privaat vastgoed (82%) en publiek vastgoed (18%). Elk Privaat vastgoed is onderverdeeld naar de regio's Europa, Noord-Amerika en Azië-Pacific. Publiek vastgoed is ondergebracht in een wereldwijd mandaat.

Rente-afdeckingsbeleid

De feitelijke strategische renteafdekking is 70%, aangezien per 31 december 2023 geen de-risking beleid is geïmplementeerd. Implementatie van de de-risking strategie staat gepland voor het nieuwe jaar.

Het nominale renterisico van de verplichtingen wordt uitgedrukt als de impact van een 1 basispunt (0,01%) stijging van de nominale rentecurve (op basis van marktwaarde). Er is een bandbreedte gedefinieerd van 5%-punt ten opzichte van de norm.

Inflatieafdeckingsbeleid

Het pensioenfonds hanteert een vast inflatie-afdeckingspercentage van 75% op basis van de de-risking strategie. De feitelijke inflatie-afdekking is 20%, aangezien per 31 december 2023 geen de-risking beleid is geïmplementeerd. Implementatie van de de-risking strategie staat gepland voor het nieuwe jaar.

.....

De inflatiegevoeligheid van de pensioenverplichtingen wordt strategisch afgedekt door middel van beleggingen in inflatie-gerelateerde obligaties in combinatie met inflatieswaps. Het inflatierisico van de reële verplichtingen wordt uitgedrukt als de impact van een 1 basispunt (0,01%) stijging van de reële rentecurve. Er is een bandbreedte gedefinieerd van 5%-punt ten opzichte van de norm.

Valuta-afdeckingsbeleid

Het pensioenfonds dekt een groot deel van het valutarisico af voor een aantal valuta. In de beleggingsrichtlijnen (bijlage 2) staat de afdekking van het valutarisico per beleggingscategorie vermeld.

MVB-beleid

Duurzaamheid vormt een integraal onderdeel van de besluitvoering, zowel bij de beheersing van environmental, social en governance factoren – ESG -risico's als door positieve impact te maken op het voor het fonds relevante onderwerpen. Het pensioenfonds heeft in 2023 haar MVB-beleid herijkt. Als basis diende de MVB missie-visie-strategie en de aangepaste MVB belief. Ook zijn de inzichten uit het MVB-deelnemersonderzoek van juli 2023 verwerkt.

Het nieuwe MVB-beleid van het pensioenfonds is gebaseerd op drie pijlers:

- MVB-overtuigingen van het bestuur, waarin de deelnemersvoorkeuren worden meegenomen;
- Het verbeteren van het risico-rendementsprofiel; en
- Wet- en regelgeving op het gebied van MVB.

Het pensioenfonds is ervan overtuigd dat het integreren van duurzaamheidsfactoren de risico-rendementsverhouding van de beleggingen verbetert. Daarom worden duurzaamheidsfactoren gebruikt als instrument voor het beheersen van risico's en om beleggingskansen te benutten. Daarbij wordt de realisatie van de missie van het pensioenfonds telkens in het oog gehouden. Duurzaamheid wordt gezien als een breed begrip dat ecologische, sociale en governance aspecten omvat.

Het pensioenfonds onderkent de positieve bijdrage van duurzaamheid aan de beleggingen. Echter, de primaire plicht van het pensioenfonds is het realiseren van de pensioenambitie met een aanvaardbaar risico. Het MVB-beleid mag niet strijdig zijn met deze doelstelling. Iedere beslissing die het pensioenfonds neemt met betrekking tot het MVB-beleid wordt beoordeeld langs de assen rendement-risico-kosten.

De integratie van ESG-factoren in de beleggingsportefeuille gebeurt door middel van betrokken aandeelhouderschap (engagement), uitsluitingen van bedrijven en landen, class actions, de aansturing van externe vermogensbeheerders en het benutten van kansen in duurzaamheidsontwikkelingen. Door de inzet van deze instrumenten beogen wij het risico-rendementsverhouding van onze beleggingen te verbeteren en daarmee de waarde voor onze deelnemers te verhogen.

Het pensioenfonds gebruikt thema's om focus aan te brengen met als doel een gericht en effectief MVB-beleid. De 17 Sustainable Development Goals (SDG's) die de Verenigde Naties in 2015 heeft vastgesteld dienen als basis bij de keuze voor thema's. Daarbij houden we ook rekening met deelnemersvoorkeuren. Dit heeft geleid tot de focus op de thema's economie, verantwoorde productie en consumptie, en maatschappelijke basisbehoeften.

Het thema economie, verantwoorde productie en consumptie is gelinkt met SDG 8 (waardig werk en economische groei), SDG 9 (industrie, innovatie en infrastructuur) en SDG 12 (verantwoorde consumptie en productie).

.....

Het thema maatschappelijke basisbehoeften richt zich op goede gezondheid, goed onderwijs en duurzame en betaalbare energie voor iedereen en is gelinkt met SDG 3 (goede gezondheid en welzijn), SDG 4 (kwaliteitsonderwijs) en SDG 7 (betaalbare en duurzame energie).

Liquiditeit

Het pensioenfonds hanteert een liquiditeitsbeleid¹ dat als doel heeft te borgen dat er altijd voldoende kasgeld beschikbaar is om aan de financiële verplichtingen van het pensioenfonds te voldoen. Zodoende zijn normen opgesteld voor acute liquiditeit, korte termijn liquiditeit en lange termijn liquiditeit. Beheersing van het liquiditeitsrisico vindt plaats door diverse maatregelen. De positie in cash, geldmarktfondsen, hoogwaardige staatsobligaties en overige liquide beleggingen dienen gezamenlijk voldoende te zijn om aan de liquiditeitsbehoefte te voldoen in stressscenario's. Voor derivatenposities is onderpand in de vorm van cash en staatsobligaties nodig. Dit is afhankelijk van de wijze waarop de derivaten zijn gecleared: centraal via een central counterparty of bilateraal rechtstreeks met een bank. Om de gewenste omvang te berekenen wordt gebruik gemaakt van een stresstest. Deze stresstest geeft inzicht in de benodigde liquiditeiten bij marktschokken en de beschikbare hoeveelheid liquiditeiten

De methodiek van het liquiditeitsbeleid is gebaseerd op het borgen van een adequate verhouding tussen de strategische allocatie naar liquide assets en de benodigde allocatie naar liquide assets. Het pensioenfonds hanteert daarvoor de zogenaamde 'Liquidity Coverage Ratio'. De minimale liquiditeitsratio's zijn hoger dan 100% zodat er steeds voldoende 'marge' bestaat tussen de beschikbare en benodigde liquiditeit.

De bepaling van de aanwezige liquiditeit is gebaseerd op de strategische gewichten. Bij iedere aanpassing van de beleggingsmix of de afdekkingen dient getoetst te worden of aan de eisen van het liquiditeitsbeleid wordt voldaan.

Horizon	Formule LCR	Vereiste LCR
i. Week	$\frac{\text{Beschikbare allocatie naar acuut liquide assets (strategische allocatie cash)}}{\text{Benodigde allocatie naar acuut liquide assets (benodigde cash)}}$	Min. 110%
ii. Maand	$\frac{\text{Beschikbare allocatie liquide assets t + 2 of minder (strategische allocatie liquide assets t + 2 of minder)}}{\text{Benodigde allocatie liquide assets t + 2 of minder (benodigd liquide assets t + 2 of kleiner)}}$	Min. 105%
iii. Jaar	$\frac{\text{Beschikbare allocatie liquide assets binnen een maand of minder (strategische allocatie liquide assets 1 maand of minder)}}{\text{Benodigde allocatie liquide assets binnen een maand of minder (100\% - strategische allocatie illiquide assets)}}$	Min. 105%

De allocatie naar illiquide beleggingen wordt beperkt door de minimale liquiditeitsratio binnen een jaar. Dit komt doordat beleggingen die langer dan een maand nodig hebben om liquide gemaakt te kunnen worden beschouwd als illiquide beleggingen.

Ten behoeve van het onderpandbeheer van centraal geclearde rentederivaten wordt structureel een hoeveelheid cash en geldmarktfondsen aangehouden die voldoende is om een marktwaarde verandering in rentederivaten op te vangen die ontstaat als gevolg van een renteschok van + 80 basispunten (berekend over de DV01 van de renteswaps), met een bandbreedte van 60 – 100 basispunten.

¹ In december 2022 heeft het bestuur op onderdelen besloten tot aanpassing van het huidige beheersmaatregelen m.b.t. het liquiditeitsbeleid. Formalisatie zal plaatsvinden in 2023.

.....

Keuze actief/passief

Het pensioenfonds hanteert een raamwerk met een set aan criteria om te bepalen of een categorie actief of passief ingevuld zou moeten worden.

6. Strategisch beleggingsbeleid nettopensioenregeling

In het kader van de nettopensioenregeling belegt het fonds leeftijdsafhankelijk voor individuele (gewezen) deelnemers. Het fonds administreert de waarde van de beleggingen van elke deelnemer apart. Er wordt belegd volgens de life cycle methodiek. Deze methodiek houdt in dat, naarmate de deelnemer dichterbij de pensioengerechtigde leeftijd komt, het risico van de beleggingen wordt aangepast op het gewenste risico in de uitkeringsfase. De nettopensioenregeling maakt gebruik van de bestaande beleggingscategorieën en -pools waar de brutoregeling in belegt.

De deelnemer heeft de keuze om na pensionering een vaste uitkering te krijgen buiten het pensioenfonds om, of te blijven doorbeleggen binnen het fonds. Wanneer een deelnemer kiest om te blijven doorbeleggen in het fonds zal de hoogte van de uitkering meebewegen met het behaalde rendement op de beleggingsportefeuille.

Keuze variabel of vast nettopensioen

De individuele deelnemer heeft een wettelijk keuzerecht tussen een vaste en variabele pensioenuitkering. De deelnemer dient tien jaar voor de pensioendatum de keuze te maken om het netto kapitaal bij pensionering aan te wenden voor een variabele uitkering dan wel voor een vaste uitkering. Indien een deelnemer ervoor kiest om voor te sorteren op een vaste uitkering, dan kiest deze - in afwijking van de doorbeleggingsmix die gericht is op de door het fonds uit te keren variabele uitkering - voor een beleggingsmix die gericht is op de (t.z.t.) inkoop van de vaste uitkering buiten het fonds. Geeft de deelnemer tien jaar voor pensionering geen keuze door, dan geldt de vaste uitkering als default. De keuze voor een vaste of variabele uitkering kan op ieder moment worden gewijzigd. Uiterlijk twee maanden voor pensionering dient de deelnemer zijn definitieve keuze voor een vaste of variabele uitkering door te geven. Doet de deelnemer dit niet, dan wordt de laatst bekende keuze uitgevoerd.

Bij de keuze voor een vaste uitkering wordt een combinatie van een risicoarm obligatiefonds en een veel risicovoller mixfonds (opbouwfase) gebruikt. Het obligatiefonds is vooral bedoeld voor behoud van waarde terwijl het mixfonds (opbouwfase) vooral gericht is op het halen van rendement. Wanneer voor een variabele uitkering wordt gekozen, gaat het om een combinatie van het doorbeleggingsfonds (uitkeringsfase) en een mixfonds (opbouwfase).

Valuta-afdeckingsbeleid

Het valutarisico van de wereldwijde portefeuille bedrijfsobligaties (credits) worden volledig afgedekt. De externe vermogensbeheerders hebben een euro-hedged benchmark. Het valutarisico van de overige beleggingscategorieën binnen de beleggingen in de nettopensioenregeling wordt niet afgedekt.

Rente-afdeckingsbeleid

Het renterisico wordt afgedekt door het matching (obligatie)fonds. Deze afdekking is hoger wanneer gekozen is voor een vaste dan voor een variabele uitkering. Er wordt per deelnemer rekening gehouden met de pensioendatum.

Liquiditeit

Voor operationele redenen is het aanhouden van een beperkte hoeveelheid aan liquiditeiten op een rekening courant toegestaan. De aangehouden liquiditeit is nooit meer dan de maandelijks inleg.

.....

7. Toeslagendepot

Doelstelling

Het toeslagendepot van het fonds is bedoeld om – indien de dekkingsgraad ontoereikend is volgens de regels voor toekomstbestendig indexeren (TBI)– in de indexatie van de aanspraken te voorzien van een afgebakende groep deelnemers, gewezen deelnemers, andere aanspraakgerechtigden en pensioengerechtigden. Om de indexatiemogelijkheden bij een lage dekkingsgraad te verhogen, wordt het toeslagendepot zodanig belegd dat in die situatie de waarde van het depot stijgt. Het toeslagendepot kent bij aanvang een looptijd van maximaal 10 jaar. Het depot is geen onderdeel van de balans van het fonds.

Strategische mix

Het toeslagendepot kent een diversificerende beleggingsdoelstelling ten opzichte van het overige fondsvermogen van de basisregeling. Vanuit dit perspectief wordt, wanneer het totale bedrag is gestort, als volgt belegd:

- 50% in wereldwijde inflatie gerelateerde obligaties (ILB's)
- 50% in Eurozone staatsobligaties met AAA-rating

Herbalancering

Na de laatste storting in het toeslagendepot treedt het herbalanceringsbeleid in werking. Elke eerste werkdag van de maand wordt, aan de hand van de marktwaarden per ultimo van de voorgaande maand, getoetst of één van de twee portefeuilles groter is dan 60% van het toeslagendepot. Indien dit het geval is, wordt binnen vijf werkdagen de 50%-50% verhouding hersteld.

8. Uitvoering van het beleggingsbeleid

In dit hoofdstuk is kort beschreven wat de werkwijze van het pensioenfonds is bij het uitvoeren van het beleggingsbeleid. Een uitgebreidere beschrijving is beschikbaar in het fondsdocument Beleidskaders.

Governance

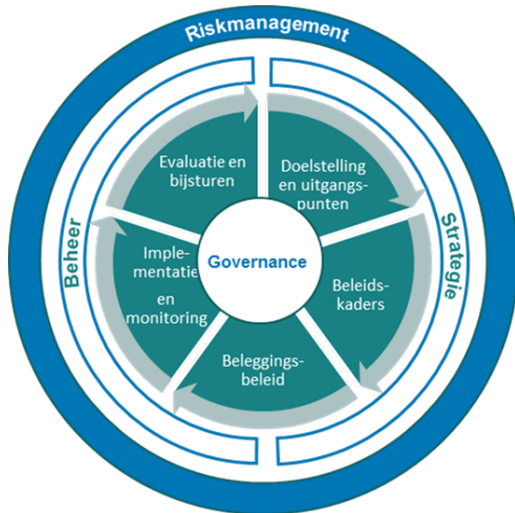
Het bestuur mandateert de Commissie Balans- en Vermogensbeheer (CBV) met het reglement van de commissie. Het bestuur mandateert de uitvoerder (Blue Sky Group) met de beleggingsrichtlijnen. De CBV komt circa acht maal per jaar bijeen en behandelt daar onderwerpen conform een jaarkalender. Deze onderwerpen zijn herleid uit de meerjarenplanning die het pensioenfonds hanteert. Het bestuursbureau, de voorzitter van de CBV en de uitvoerder zorgen voor de beleidsvoorbereiding en de coördinatie met betrekking tot de vergaderingen en de hieruit voortkomende acties.

Beleggingscyclus

De verschillende onderdelen van de totstandkoming van de strategische beleggingsportefeuille, alsmede de monitoring en evaluatie daarvan vormen onderdeel van een periodieke beleggingscyclus. Onderstaand is de beleggingscyclus grafisch weergegeven.

.....

Beleid

Voor het beleidsvormend onderdeel van de beleggingscyclus hanteert het pensioenfonds een meerjarenplanning. Daarin onderscheidt het fonds een periodiciteit van elk onderwerp tussen de één en drie jaar, naar gelang het belang en de risico-impact. Doel van de meerjarenplanning is om in control te zijn door systematisch onderwerpen te behandelen.

Het beleid wordt als volgt vastgelegd:

- In het fondsdocument Beleidskaders heeft het pensioenfonds vastgelegd, hoe het fonds het eigen beleggingsbeleid vormgeeft, en binnen welke kaders dit beleid wordt ontwikkeld en uitgevoerd.
- In het fondsdocument Beleggingsbeleid is het strategisch beleggingsbeleid van het pensioenfonds inhoudelijk beschreven. Een samenvatting van het beleggingsbeleid is opgenomen in de ABTN van het pensioenfonds.
- Het Beleggingsbeleid vormt de basis voor het jaarlijkse Beleggingsplan, waarin het pensioenfonds aangeeft hoe het in het komende beleggingsjaar wil gaan beleggen.
- Specifieke afspraken over de uitvoering van het beleggingsbeleid worden vastgelegd in de *Beleggingsrichtlijnen*.

Risicomanagement

De CBV en ALM-werkgroep bereiden adviezen tot wijziging van beleid voor, ondersteund door een beleidsadviseur van het bestuursbureau, de uitvoeringsorganisatie en door het bestuur benoemde externe beleggingsdeskundige. Commissie en werkgroep stellen beleidswijzigingen voor aan het bestuur. Als het bestuur een beleidswijziging goedkeurt, worden direct de aangepaste Beleggingsrichtlijnen getekend door een afvaardiging van het bestuur en de uitvoeringsorganisatie. De Beleggingsrichtlijnen vormen het mandaat en de opdracht voor de uitvoeringsorganisatie. Beleidsvoorstellen zijn voorzien van een risicoparagraaf van de commissie of werkgroep. Deze risicoparagraaf wordt beoordeeld door de bestuurder risicomanagement (sleutelfunctiehouder) van het fonds, die een onafhankelijke risico-opinie afgeeft.

Verantwoording

Het pensioenfonds monitort risico's, limieten, afspraken en processen door review en beoordeling van verschillende rapportages, waaronder de kwartaalrapportage vermogensbeheer en ESG rapportages, .

Evaluatie en eventuele bijsturing vindt plaats op basis van een driejaars beleidscyclus.

.....

9. Prudent person

Het fonds voert een beleggingsbeleid dat in overeenstemming is met de prudent person regelgeving. Artikel 13a van het besluit FTK schrijft voor “het fonds onderbouwt dat het strategisch beleggingsbeleid en het beleggingsplan passen binnen de prudent-personregel”. In het beleggingsplan wordt dit jaarlijks getoetst. Ook de certificerend actuaaris voert deze toets uit als onderdeel van het certificeringsrapport.